

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **M. K. M.**, zast. Mgr. Petrem Pulcerem, advokátem, se sídlem 28. října 3117/61, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 7. 2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 12. 2022, č. j. 18 Ad 31/2022-36, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 16. 1. 2023, č. j. 18 Ad 31/2022-41,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeném rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své prvostupňové rozhodnutí ze dne 5. 5. 2022, č. j. R-5. 5. 2022 – 426/X, jímž zamítla žádost žalobkyně ze dne 7. 3. 2022 o změnu výše invalidního důchodu poskytovaného pro invaliditu prvního stupně z důvodu zhoršení zdravotního stavu pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 4. 4. 2022 (dále též „posudek OSSZ“) a posudku lékaře České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 7. 2022 (dále též „posudek ČSSZ“) je totiž žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně.

[2] Nadepsaným rozsudkem pak Krajský soud v Ostravě zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované. Krajský soud ve věci nechal vypracovat posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též „PK MPSV“) ze dne 10. 11. 2022, v němž byl za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně označen [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), a zde uvedené horní hranici procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 40 %. Pro změnu procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nebyl shledán důvod. Krajský soud uzavřel, že posudek PK MPSV naplňuje podmínku úplnosti, správnosti a přesvědčivosti a jednoznačně z něj vyplývá závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 40 %.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. V ní uvedla, že se krajský soud nevypořádal s námitkou ohledně možné aplikace § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity při hodnocení a stanovení míry poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky. Stěžovatelka považuje splnění podmínek pro navýšení míry poklesu pracovní schopnosti o 10 % na celkových 50 % za prokázané, když i při výsledku před krajským soudem uvedla a konkretizovala, v čem zdravotní omezení zasahují do jejího běžného života a možností pracovního zařazení. Rozsudek krajského soudu nemůže obstát, jelikož krajský soud ani žalovaná nezohlednily dopad zdravotního postižení do běžného a pracovního života stěžovatelky a na jeho celkovou kvalitu a zároveň žalovaná při vyhodnocení postižení stěžovatelky nedodržela základní hodnotící zásady uvedené v kapitole XIII. vyhlášky.

[4] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Následně se soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.). Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci *mezinárodní ochrany*, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, což je i nyní projednávaná věc. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-27). Ustanovení § 104a tak lze aplikovat i na nyní projednávanou věc.

[7] Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Kasační stížnost tudíž NSS přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[8] V projednávané věci soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatelky neshledal.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily.

pokračování

Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, publikovaný pod č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek, který se zpracovává v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu, lze považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).

[10] Při přezkumu rozhodnutí týkajících se invalidního důchodu je úkolem krajských soudů, potažmo Nejvyššího správního soudu, vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (viz rozsudky NSS ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020-25, a ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021-43).

[11] V projednávané věci byly v průběhu správního a soudního řízení vypracovány tři lékařské posudky, přičemž krajský soud vycházel zejména z posudku PK MPSV. Všechny posudky však dospěly ke shodnému závěru, že stěžovatelka je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně a pro zvýšení procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity není u stěžovatelky důvod.

[12] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledal, že uvedené závěry posudku PK MPSV splňují požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. V posudku je zohledněna veškerá zdravotní dokumentace stěžovatelky. Z posudku přitom srozumitelně vyplývá, proč bylo za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky označeno postižení uvedené v kapitole [obsahuje citlivé údaje] přílohy vyhlášky o posuzování invalidity a proč byla procentní míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky stanovena ve výši 40 %. Závěry PK MPSV se shodují se závěry posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení ČSSZ i s posudkem OSSZ.

[13] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatelky, že krajský soud ani žalovaná nezohlednily dopad zdravotního postižení stěžovatelky do jejího běžného a pracovního života. V posudku OSSZ a shodně i v posudku ČSSZ je ve výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky uvedeno, že

*„posuzovaná je schopna po vzniku invalidity I. stupně vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti.“* Dále v rámci odůvodnění oba posudky uvádí: *„Přihlédnuto k závažnosti zdravotního postižení, jeho komplikacím, charakteru životního povolání i dalším onemocněním. (...) určí horní hodnotu doporučeného rozpětí, to je 40 %, což nadále odpovídá invaliditě I. stupně.“* [obsahuje citlivé údaje]. Dopad zdravotního postižení stěžovatelky na její každodenní život tak byl posudky OSSZ, ČSSZ i PK MPSV jednoznačně zohledněn.

[14] Přijatelnost kasační stížnosti nemůže založit ani námitka týkající se nedostatečného vypořádání krajského soudu s námitkou stěžovatelky stran zohlednění § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Nejvyšší správní soud opětovně konstatuje, že zdravotní stav stěžovatelky byl posouzen a procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla určena v souladu s vyhláškou o posuzování invalidity. Všechny vypracované posudky shodně uvedly, že pro zvýšení procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky nejsou dány podmínky. Krajský soud tak nepochybil, když v rámci odůvodnění napadeného rozsudku odkázal na závěry posudků.

[15] Tato námitka ostatně byla jak v žalobě, tak i v kasační stížnosti uplatněna povýtce obecným způsobem (na což krajský soud upozornil stěžovatelku při jednání), kdy jedinou stěžovatelkou uváděnou konkrétní okolností, která dle jejího názoru měla vést k aplikaci cit. ustanovení, je množství užívaných léků, resp. jejich nepříznivé vedlejší účinky. K této otázce se posudek PK MPSV detailně vyjádřil na str. 10 a napadený rozsudek pak v bodě 31. Zde se zejména uvádí, že stěžovatelka nevyčerpala možnosti léčby pomocí [obsahuje citlivé údaje]. Tomuto hodnocení nemá Nejvyšší správní soud co vytknout a považuje je za přesvědčivé, krajský soud tedy ani v tomto směru nepochybil.

[16] Lze tedy uzavřít, že krajský soud věc rozhodl v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která není rozporná a není ji třeba překonat s ohledem na její nesprávnost. Nejvyšší správní soud nezjistil ani hrubé pochybení krajského soudu, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Nelze tedy shledat, že by kasační stížnost podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatelky, a Nejvyšší správní soud ji proto odmítl pro nepřijatelnost dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Jedná se totiž o věc důchodového pojištění, v níž nelze úspěšnému správnímu orgánu přiznat náhradu nákladů řízení.

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2023

Mgr. Aleš Roztočil  
předseda senátu